

prostovoljstvo.org

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

ZAKON O PROSTOVOLJSTVU Vprašanja in odgovori

SPLOŠNA VPRAŠANJA O ZAKONU

1. Zakaj je zakon sploh pomemben?

Zakon daje državno priznanje prostovoljskemu delu in pomeni začetek systemske ureditve prostovoljstva. Določa prostovoljstvo in njegov pomen, temeljna načela prostovoljstva, pogoje opravljanja organiziranega prostovoljstva, pravice in obveznosti prostovoljcev in prostovoljskih organizacij (PO) ter vlogo države, samoupravnih lokalnih skupnosti, prostovoljskih in nepridobitnih organizacij, ki delujejo na področju prostovoljstva, pri spremljanju ter spodbujanju in razvoju organiziranega prostovoljstva (1. člen).

2. Kdaj je bil zakon sprejet in kdo ga je sprejel?

Sprejel ga je Državni zbor RS 3. februarja 2011.

3. Kdaj je začel veljati?

Zakon je začel veljati 5. marca 2011.

4. Kaj naj bodo naši prvi koraki znotraj organizacije po sprejemu tega zakona?

Priporočamo vam, da zakon skrbno preberete ter se v primerih nerazumevanja posvetujete s Slovensko filantropijo ali regionalnim stičiščem. V kolikor do sedaj vaša organizacija še ni opredelila načine organiziranja prostovoljstva, se bo morala opredeliti do načina zagotavljanja pravic prostovoljcev, stroškov, ki jih boste vračali prostovoljcem. Ravno tako ste že dolžni vzpostavljati evidenčne liste prostovoljcev. V kolikor imate že obstoječe obrazce dogovorov, jih uskladite z zakonom in od prostovoljcev pridobite ustrezne izjave.

SPODBUDE NA PODLAGI ZAKONA

5. Katere spodbude prinaša Zakon o prostovoljstvu?

Zakon vključuje prostovoljstvo kot družbeno vrednoto v vzgojno izobraževalni sistem (35. člen). Zakon predvideva tudi strategijo razvoja prostovoljskega dela (36. člen), ki bo predvidoma sprejeta v roku 3 let, in jo bo pripravilo ministrstvo za javno upravo v sodelovanju s predstavniki PO in predstavniki ministrstev. Strategija bo določala temeljne politike in ukrepe spodbujanja prostovoljskega dela.

Ministrstva bodo najmanj 10% razpisanih sredstev javnih razpisov s področij, kjer delujejo tudi PO, namenila PO za programe ali projekte, ki vključujejo prostovoljsko delo ali pa so namenjeni razvoju prostovoljstva (37. člen, 2. odstavek).

Kot zagotovitev lastnega deleža financiranja na razpisih ministrstev in lokalnih skupnosti se lahko prostovoljsko delo upošteva kot lastni materialni vložek PO. (37. člen, 5. odstavek).

Prav tako pa se na razpisih ministrstev med upravičene stroške sofinanciranja projektov in programov štejejo stroški vodenja, usklajevanja in mentorstva prostovoljcev.

Zakon prinaša tudi državne nagrade in priznanja, ki jih bo podeljeval Predsednik RS in bodo namenjene dvigu vrednote prostovoljstva v družbi.

6. Kakšne so spodbude na lokalni ravni?

Lokalne skupnosti po lastni presoji namenijo določena sredstva prostovoljskim projektom in programom.

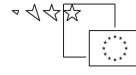
Kot zagotovitev lastnega deleža financiranja na razpisih ministrstev in lokalnih skupnosti se lahko upošteva lastni materialni vložek PO (37. člen, 5. odstavek).

prostovoljstvo.org

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

7. Kakšna priznanja predvideva zakon?

Zakon predvideva državno nagrado in priznanje za prostovoljce in PO. Gre za najvišje državne priznanje za izjemne dosežke na področju prostovoljstva, njegove promocije in razvoja (42. člen). Tudi lokalne skupnosti lahko predvidijo svoje nagrade in priznanja (47. člen).

8. Ali zakon prostovoljce bolj zaščiti pred izkoriščanjem?

Zakon točno določa, kaj je prostovoljsko delo (5. člen) in kaj je organizirano prostovoljstvo (7. člen), pa tudi kakšne so pravice prostovoljca (25. člen) in obveznosti PO (29. člen), prav tako vsebuje načelo prepovedi izkoriščanja prostovoljcev, zato do izkoriščanja prostovoljcev ne bi smelo prihajati.

DOGOVORI, EVIDENCE IN POROČANJE O PROSTOVOLJSKEM DELU

9. Kdo se lahko prikladi na Ministrstvo za javno upravo (MJU) kot prostovoljska organizacija (vpiše v vpisnik prostovoljskih organizacij – 38. člen)?

Nevladne organizacije, ki se ukvarjajo s prostovoljstvom – DA
Javni zavodi, ki se ukvarjajo s prostovoljstvom – NE

10. Kako se vpišemo v vpisnik PO?

Trenutno priglasitev v vpisnik še ni mogoča. Slovenska filantropija bo takoj, ko bo to možno o tem obvestila članice Slovenske mreže prostovoljskih organizacij preko e-pošte in novico objavila na www.prostovoljstvo.org.

11. Ali se morajo nevladne organizacije obvezno vpisati v register/vpisnik prostovoljskih organizacij?
NE. Za zdaj to ni obvezno.

12. Ali se morajo članice Slovenske mreže prostovoljskih organizacij (PO) vpisati v register/vpisnik prostovoljskih organizacij?
NE, ni treba, je pa priporočljivo, saj jim s tem pripadajo tudi določene ugodnosti.

13. Katere podatke mora PO beležiti?
PO vodi evidenčne liste prostovoljca in opravljenega prostovoljskega dela. Več v 23. členu.

14. Kdo lahko uporablja spletno aplikacijo za vodenje evidence o prostovoljcih in opravljenem delu, ki ga je pripravila Slovenska filantropija (SF)?
Aplikacijo lahko uporabljajo članice Slovenske mreže prostovoljskih organizacij, ki s SF podpišejo poseben dogovor. Le-tega jim po poizvedbi na slovenska@filantropija.org pošlje predstavnica SF po e-pošti.

15. Kako je z vnašanjem podatkov pri Zvezah in njihovih društvih?
Lahko se med seboj dogovorijo, da podatke vnaša le zveza. Toda, če se posamično društvo samo javlja na razpise, bo zanje boljše, da se sami vpišejo v register PO in dobijo tako možnost, da kandidirajo na razpisih ministrstev, ki bodo 10% sredstev namenjala za PO.

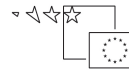
16. Kako in do kdaj se vnaša podatke za nazaj?
Za leto 2011 bodo organizacije, ki so vpisane v register PO, morale AJPEŠ-u hkrati s finančnim poročilom oddati poročilo, ki bo vključevalo podatke o številu prostovoljcev, o številu opravljenih ur in o vrsti dela. Podatki za leto 2011 bodo morali vsebovati vse potrebne podatke od veljavnosti zakona, ki je 5.3.2011. Priporočljivo je, da se podatki vnašajo sproti (vsaj 1x mesečno), da jih vnaša ena oseba oz. da imajo vse osebe, ki vnašajo podatke, isti sistem.

prostovoljstvo.org

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

17. Ali je najmanj 10 % razpisanih sredstev javnih razpisov na področjih, na katerih delujejo tudi PO, namenjenih tudi javnim zavodom?

NE.

18. Če prostovoljci ene organizacije opravljajo prostovoljsko delo pri drugi organizaciji, kdo poroča oz. beleži opravljeno prostovoljsko delo?

Organizaciji se morata dogovoriti. Če je ena od organizacij javni zavod, potem je bolje, da to beleži PO, ki bo te podatke tudi oddala na AJPES. Tako ne pride do izgube podatkov o opravljanem prostovoljskem delu.

19. Prostovoljsko delo opravljeno znotraj javnih zavodov ne bo beleženo?

Tudi javni zavodi beležijo svoje prostovoljce. Res je, da javnemu zavodu teh podatkov ne bo treba poslati na AJPES. Bo pa lahko to sporočil eni izmed prostovoljskih organizacij, tudi Slovenski filantropiji, ki bo dodala še podatke javnih zavodov.

OBVEZNOSTI PROSTOVOLJSKIH ORGANIZACIJ

20. Kako je z zavarovanjem prostovoljcev?

PO mora nezgodno zavarovati prostovoljca, če se prostovoljsko delo opravlja v pogojih, ki pomenijo nevarnost za zdravje ali življenje prostovoljca, ali če je tako dogovorjeno z dogovorom o prostovoljskem delu (29. člen, 2. odstavek). Zaradi različnih zmožnosti organizacij, zavarovanje za druga dela ni obvezno, je pa vsekakor priporočljivo, če organizacija to zmore.

21. Kako pa je z zavarovanjem, če npr. prostovoljec pelje otroke na izlet?

Priporočeno je urediti zavarovanje za odgovornost, ki ga nudijo vse zavarovalnice.

22. Ali morajo PO spreminjat statute, če še nimajo podlage za nagrajevanje prostovoljcev in povračilo stroškov, kar zakon zdaj omogoča (nagrada – 34. člen) oz. zahteva (stroški – 31. člen)?

To ni potrebno; dovolj je sklep najvišjega organa oz. nek interni akt.

23. Kako je s povračilom potnih stroškov?

Prostovoljska organizacija mora prostovoljcu povrniti stroške, ki so nastali zaradi ali v zvezi z izvajanjem prostovoljskega dela, če je z dogovorom o prostovoljskem delu tako dogovorjeno (31. člen). Ti stroški so potni stroški, stroški prehrane in nastanitve, stroški prevoza in drugi stroški povezani s potjo ter stroški povezani z bivanjem v tujini.

24. Kaj pomenijo nadomestilo za uporabo lastnih sredstev?

Prostovoljcu se lahko v pavšalnem znesku, ki na letni ravni ne sme presegati 20 % višine povprečne plače zaposlenega (31. člen, 4. odstavek) povrnejo stroški nastali zaradi uporabe lastnih sredstev (31. člen, 2. odstavek), ki npr. pomenijo povračilo stroškov, ki se ne morejo prikazati z računi.

25. Ali prostovoljcem, ki pridejo na enkratno akcijo, pripadajo iste pravice kot prostovoljcem, ki redno sodelujejo pri izvajanju aktivnosti organizacije?

Ne. Pravice iz tega zakona pripadajo prostovoljcem, ki redno opravljajo prostovoljsko delo vsaj 24 ur letno (organizirano prostovoljstvo – 7. člen).

26. Ali je organizacija obvezna izdati prostovoljcu potrdilo o opravljenem delu?

Ne. Izdati mora potrdilo, če to od nje zahteva prostovoljec (27. člen).